

ΜΙΑ ΔΥΣΚΟΛΗ ΕΞΙΣΩΣΗ

Πολιτική φαρμάκου στη μεταμνημονιακή Ελλάδα

Γράφει ο **Ολύμπιος Παπαδημητρίου**, πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ)

Η μόνη ρεαλιστική λύση που θα κινητοποιήσει τους πάντες και κυρίως το κράτος είναι η συννυευθυνότητα πολιτείας και φαρμακοβιομηχανίας στην υπέρβαση της δαπάνης

Το 2019 είναι η πρώτη χρονιά που η χώρα μας δεν οφείλει να υπακούει στις επιταγές ενός μνημονίου ύστερα από αρκετά χρόνια βαθιάς οικονομικής ύφεσης.

Η χώρα εισέρχεται σε μια νέα πραγματικότητα που αφ' ενός δεν έχει καμία σχέση με την περίοδο πριν από το 2010, αφ' ετέρου θα πρέπει να αποσυνδεθεί και από την περίοδο της βαθιάς ύφεσης. Στην προσπάθεια για την επίτευξη σημαντικών ρυθμών ανάπτυξης, ο κλάδος του φαρμάκου μπορεί να έχει καθοριστική συνεισφορά. Ηδη συμβάλλει στην επίτευξη των εθνικών στόχων, καθώς αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της εθνικής οικονομίας με συμβολή 3,5% στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), υποστηρίζει 26.000 άμεσες και πολλαπλάσιες έμμεσες θέσεις εργασίας και αντιπροσωπεύει το 18% των συνολικών δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί σημαντική εξαγωγική δύναμη της χώρας.

Μπορεί, όμως, να συνεισφέρει πολύ περισσότερο, αρκεί η πολιτεία, που όλα αυτά τα χρόνια έχει σταθεί απέναντί του, να έρθει και να σταθεί δίπλα του. Το φάρμακο δεν αποτελεί κόστος για το σύστημα υγείας, αντίθετα θα πρέπει να θεωρείται επένδυση στην καλύτερη υγεία των Ελλήνων πολιτών. Απαιτείται μια ισορροπημένη πολιτική που θα διασφαλίζει αφ' ενός τη βιωσιμότητα του συστήματος υγείας και αφ' ετέρου τη βιωσιμότητα των φαρμακευτικών εταιρειών με τε-

λικό ζητούμενο την ποιοτική φροντίδα υγείας των πολιτών και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη ευρύτερα.

Ο φαρμακευτικός κλάδος αναπτύσσει και διαθέτει συνεχώς καινοτόμες θεραπείες για σοβαρά νοσήματα, απειλητικά για τη ζωή, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζει αποτελεσματικές και ασφαλείς θεραπείες για πληθώρα χρόνιων νοσημάτων ή καθημερινών υγειονομικών προβλημάτων.

Η πολιτεία χρειάζεται τις θεραπείες αυτές, αφού έτσι εκπληρώνει μια θεμελιώδη υποχρέωση του κοινωνικού κράτους. Οφείλει να τις διασφαλίσει όχι εξοντώνοντας τους προμηθευτές της, αλλά διαμορφώνοντας ένα πλαίσιο που δεν θίγει τη βιωσιμότητά τους.

Αντ' αυτού βλέπουμε τη λιτότητα στον χώρο της Υγείας να συνεχίζεται, αφού η λογική των κλειστών προϋπολογισμών και των χωρίς όριο υποχρεωτικών επιστροφών (του clawback) επεκτείνεται μέχρι το 2022 με νομοθετική ρύθμιση. Την ίδια στιγμή οι ουσιαστικές δι-αρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για να καταστεί βιώσιμο το σύστημα υλοποιούνται με πολύ αργό ρυθμό ή είναι ακόμη σε φάση σχεδιασμού, ενώ το υπάρχον δίκτυο ασφαλείας, που λέγεται clawback, δεν δημιουργεί κανένα κίνητρο στην πολιτεία να ξεφύγει από την αδράνειά της.

Τις συνέπειες υφίσταται προς το παρόν ο κλάδος, αλλά αν δεν αλλάξει το μίγμα πολιτικής θα τις υποστούν και οι ασθενείς. Για τέταρτη συνεχή χρονιά ο κλειστός προϋ-

πολογισμός του ΕΟΠΥΥ παραμένει στο 1,945 δισ., ενώ η υποτιθέμενη αύξηση του νοσοκομειακού προϋπολογισμού κατά 45 εκατ. ευρώ τον φέρνει χαμηλότερα από τους τελικούς αντίστοιχους προϋπολογισμούς και του 2016 και του 2017. Την ίδια στιγμή στους πρακτικά σταθερούς αυτούς προϋπολογισμούς επιχειρείται να χωρέσουν νέες καινοτόμες θεραπείες, πρόσθετες πληθυσμιακές ομάδες (ανασφάλιστοι, μετανάστες), πρόσθετες κοινωνικές παροχές (μειώσεις συμμετοχών), εμβόλια (δηλαδή μέσα πρόληψης και όχι θεραπείας) και μια αυξανόμενη νοσηρότητα σε χρόνιες νόσους, όπως ο καρκίνος, ο σακχαρώδης διαβήτης, το HIV και άλλα.

Τονίζεται ότι η κατά κεφαλή δαπάνη για το φάρμακο στην Ελλάδα είναι 188 ευρώ, ενώ ο μέσος όρος της Ευρώπης είναι 322 ευρώ. Είμαστε δηλαδή 42% κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η παρούσα τακτική οδηγεί σταθερά, και δυστυχώς όχι πλέον αργά, το σύστημα σε κατάρρευση. Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής, ειδικά προς τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, είναι ιδιαίτερα θετική κίνηση, αλλά δεν μπορεί να γίνεται μόνο με τη χρηματοδότηση των ιδιωτών (δηλαδή των φαρμακευτικών εταιρειών). Η συμμετοχή του κράτους παραμένει αμετάβλητη σε απόλυτους αριθμούς και καθοδική ως ποσοστό, η πολιτεία αποποιείται όλο και περισσότερο τις ευθύνες της.

Η μόνη ρεαλιστική λύση που θα κινητοποιήσει τους πάντες και

κυρίως το κράτος είναι η συννυευθυνότητα πολιτείας και φαρμακοβιομηχανίας στην υπέρβαση των κλειστών προϋπολογισμών. Ο φαρμακευτικός κλάδος θα καταβάλλει ένα συγκεκριμένο ποσό ή ποσοστό υπέρβασης και το επιπλέον θα πρέπει να βαραίνει το κράτος. Γιατί, ενώ επικαλούνται οι κυβερνώντες συχνά-πυκνά τις πρακτικές της Πορτογαλίας, δεν εφαρμόζουν και τη συννυευθυνότητα όπως ισχύει εκεί; Συμπερασματικά:

- Ο φαρμακευτικός κλάδος συμβάλλει στην καλή υγεία των πολιτών και μπορεί να συμβάλει ακόμη περισσότερο στην ανάπτυξη της χώρας και την αύξηση του ΑΕΠ.

- Παραγωγικές μονάδες και εξαγωγικές δραστηριότητες μπορούν με τη βοήθεια επενδυτικών κινήτρων να στηρίξουν ακόμη πιο ουσιαστικά την ελληνική οικονομία.

- Η διεξαγωγή πολλαπλάσιων κλινικών δοκιμών από αυτές που γίνονται σήμερα θα φέρει σημαντικά ξένα κεφάλαια στη χώρα.

- Νέοι επιστήμονες μπορούν να απασχοληθούν σε ρόλους που θα αξιοποιούν τις σπουδές τους και δεν θα χρειάζεται να φεύγουν στο εξωτερικό.

- Επαγγελματίες υγείας θα έχουν ευκαιρίες συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρκτησης επικαιροποιημένης ιατρικής γνώσης.

- Και φυσικά, ένας πιο υγιής πληθυσμός θα διασφαλίζει ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Γιατί κάποιοι επιλέγουν να μην αξιοποιούν τις ευκαιρίες και δυνατότητες που προσφέρει ο κλάδος του φαρμάκου;

